

Nr. 51

Cena prenumeraty:

w ŁODZI:

Kwartalnie Mk. 14.40

Miesięczn. „ 4.80

Za roznoszenie

1 fen. miesięcznie.

przes. pocztową:

kwartalnie Mk. 16.50

miesięczn. „ 5.50

Kalendarzyk:

Piąt. 21.II. Maksymiana.

Sob. 22.II. Kat. Sw. Piotra.

Niedz. 23.II. Piotra Damiana,

Pon. 24.II. Sergjusza.

Redakcja

w Łodzi

Al. Kościuszki 41.

TELEFON 28

Można zamawiać „Rozwój“: w PABJANICACH u p. Groblińskiego, Nowy Rynek, Kiosk; w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk

ROZWOJ

dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Piątek, dnia 21 lutego 1919 roku.

CENA OGŁOSZEN: Przed tekstem lub w tekście 2 marki, za tekstem 65 fenigów, nekrologi 1 marka za wiersz petitowy. Drobne ogłoszenia 10 fen wyraz. Najmniej 80 fen. Ogłoszenia zamiejscowe 10 procent drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne.

OGŁOSUJĄCIE Nr. 8. NA LISTĘ

Program Polskiego Komitetu Wyborczego konfederacji zrzeszeń zawodowych, robotniczych i kulturalnych.

Polski Komitet Wyborczy organizuje wybory do Rady Miejskiej Łodzi pod hasłem jedności, wszystkich Stanów w pracy nad zorganizowaniem racjonalnej gospodarki miejskiej. Wyznając zasady szerze demokratyczne i stojąc na stanowisku szerokiej tolerancji i gijnej oraz równouprawnienia wszystkich Polaków bez różnicy znań, Polski Komitet Wyborczy dąży przede wszystkim do **zakończenia wojny i do zjednoczenia państwa polskiego**, t. j. do zapewnienia Polakom takiego wpływu na bieg spraw miejskich, jaki im przysługuje zarówno ze względu na liczbę ludności w mieście, jak ze względu na charakter państwowy tej ludności. Z tego założenia wychodząc, Polski Komitet Wyborczy energicznie przeciwstawi się wszelkim zakusom, z czyjejkolwiekby strony pochodzącym, na charakter polski naszego miasta.

Zdając sobie sprawę z ciężkiej sytuacji, w jakiej się miasto znajduje wskutek unieruchomienia fabryk i innych warsztatów pracy i braku żywności, Polski Komitet Wyborczy dążyć będzie z jednej strony do **zapewnienia pozbawionej pracy ludności** oraz usunięcia niekorzystnych skutków wojny, — z drugiej strony będzie miał na celu wytworzenie takich warunków komunikacyjnych, zdrowotnych i ekonomicznych, któreby się stały podwaliną dobrobytu materialnego i wszechstronnego rozwoju kulturalnego naszego miasta.

Dla uskutecznienia powyższych zamierzeń kandydaci Polskiego Komitetu Wyborczego w Radzie Miejskiej będą stali na następującym stanowisku i domagali się:

A. W dziale społeczno-gospodarczym:

1. Zaopatrzenia miasta w surowce, niezbędne dla przemysłu;
2. Uruchomienia warsztatów pracy;
3. Podjęcia przez miasto robót publicznych;
4. Utworzenia miejskiego, bezpłatnego biura pośrednictwa pracy;
5. Energicznej i racjonalnej walki z lichwą żywnościową;
6. Podjęcia zabiegów o jaknajlepsze zaprowiantowanie miasta i sprawiedliwy podział żywności oraz produktów pierwszej potrzeby;
7. Popierania polskiego handlu i przemysłu ze specjalnym względnieniem drobnego przemysłu i rzemiosła;
8. Zorganizowanie wzorowego stosunku Magistratu do pracowników i robotników.
9. Zreorganizowania tanich kuchni i herbaciarni w drodze skoncentrowania i powiększenia wydajności i podniesienia jakości wydawanych pokarmów;
10. Popierania kooperatyw, związków zawodowych i współdzielczych;
11. Szerokiej reformy mieszkaniowej i budowy kosztownych i wzorowych domów mieszkalnych dla warstw robotniczych.

B. W dziale kulturalno-oświatowym:

1. Wprowadzenie powszechnego nauczania dzieci w wieku szkolnym, przymusu szkolnego oraz spolszczenia wszystkich szkół publicznych;
2. Pomocy materialnej dla dzieci niezamożnych, uczęszczających do szkół;
3. Umieszczenia przytułków dla sierot i dzieci bezdomnych;
4. Rozwoju szkolnictwa zawodowego, zakładania szkół rzemieślniczych, handlowych, przemysłowych i t. p.;
5. Skutecznej walki z analfabetyzmem w drodze subsydjowania kursów dla analfabetów Polskiej Macierzy Szkolnej i innych Towarzystw oświatowych.

C. W dziale sanitarno-zdrowotnym:

1. Odpowiednich zarządzeń sanitarnych w celu skutecznej walki z chorobami epidemicznymi (czystość ulic, podwórzy i różnych ubikacji);
2. Wprowadzenia kanalizacji i wodociągów;
3. Należytego zorganizowania szpitalnictwa i pomocy lekarskiej w celu zapewnienia bezpłatnego leczenia i utrzymania w odpowiednich zakładach ludności niezamożnej;
4. Utrzymania tanich zakładów kąpielowych miejskich.

D. W dziale polityki finansowej:

1. Wprowadzenia do wszystkich działów gospodarki miejskiej zasady rozumnej oszczędności;
2. Odpowiedniego opodatkowania ludności z uwzględnieniem zasady postępowości;
3. Opodatkowania przedmiotów zbytku;
4. Umieszczenia przedsiębiorstw o charakterze publicznym, w szczególności gazowni, tramwajów, rzeźni i elektrowni.

E. W stosunku do przedmieść, przyłączonych do miasta:

1. Zmniejszenia wygórowanych podatków gruntowych, nie odpowiadających rzeczywistemu dochodowi z nieruchomości na krańcach;
2. Związania przedmieść z miastem w drodze przedłużenia sieci tramwajowej;
3. Zabrukowania i oświetlenia ulic;
4. Udostępnienia kredytu długoterminowego;
5. Zapewnienia krańcom należytego rozwoju w dziedzinie sanitarnej i kulturalnej.

F. Mając na celu ogólne uzdrowienie gospodarki miejskiej, domagają się w Radzie Miejskiej być następującymi:

1. Przyjmowanie pracowników tylko w drodze konkursów i z poręki Stowarzyszeń zawodowych;
2. Powierzenia dostaw i robót miejskich tylko fachowcom i w drodze licytacji;
3. Skutecznej walki z nadużyciami i łapownictwem.

POLSKI KOMITET WYBORCZY

konfederacji zrzeszeń zawodowych, robotniczych i kulturalnych.

OGŁOSZENIE

Podaję do wiadomości osób zainteresowanych, iż przydziałem cukru przemysłowego dla fabryk cukrów, marmelady, sztucznego miodu, aptek, cukierni (wyrabiające ciastka i cukierki) i innych tym podobnych zakładów, zatrudniających dla przerobu cukru pewną ilość robotników, zajmuje się Ministerstwo Przemysłu i Handlu.

Bliższych informacji w tej sprawie udziela Komisarz Ministerjum Przemysłu i Handlu na okręg Łódzki, Al. Kościuszki Nr. 1.

Wszelkim innym zakładom kulinarnym, jak kawiarniom, jadłodajniom, mleczarniom i. t. p. wydzielone będzie cukier Urząd Apropowizacyjny na obwód Łódzki, do którego z podaniami zgłaszać się trzeba.

Urząd Apropowizacyjny
na Okręg Łódzki.

Urząd Pożyczek Państwowych i Skarbu Narodowego

Warszawa — Marszałkowska 154.

przyjmuje wpłaty na

Polską Pożyczkę Państwową

w markach, rublach i koronach,

oraz ofiary na

SKARB NARODOWY.

Sprzedż asygnat w walucie rosyjskiej (rublach) odbywa się wyłącznie za ruble carskie, posiadające stempel, obowiązujący w dniu 31 grudnia 1916 roku, a to za banknoty 500, 100 i 25 rublowe bez ograniczenia, za banknoty niższe tylko do wysokości 5 proc. łącznej sumy sprzedażnej; ponad 5 proc. banknoty te mogą być przyjmowane tylko o ile rozchodzi się o niezbędne wyrównanie.

312 1

279 3

Rodaczki i Rodacy!

Którym jest drogie hasło:

„Bóg i Ojczyzna“

Którym leży na sercu wychowanie religijne dzieci waszych

w szkole,

Którzy chcecie ładu w kraju, rychłego uruchomienia przemysłu,

a stąd CHLEBA i PRACY,

Głosujcie solidarnie

na LISTĘ

NOG

Chrześcijańskiego Robotniczego Komitetu Wyborczego. 237 3

Wrażenia z Sejmu.

(Telefonom).

Dziś Piłsudski złożył swoją władzę w ręce Sejmu. Moment był nadzwyczaj ważny, napięcie na sali wielkie.

Już w depeszach podaliśmy wiadomość, że marszałek sejmowy poseł Trąpczyński — będzie prosił Piłsudskiego o zatrzymanie tej władzy w swoim ręku aż do ustanowienia wyborów.

Kiedy marszałek na posiedzeniu sejmowym powtórzył tę wolę Sejmu, Sejm powitał Piłsudskiego burzą oklasków.

Sejm przygotował dotychczasowemu naczelnikowi obrzymią owację. Zwłaszcza lewica akcentowała w ten sposób swój współdział.

Inaczej przyjęto Paderewskiego. Lewica zachowywała się zimno, chciała go, jak to mówią utrać, odzywały się pojedyncze zdania i zapytania wśród posła.

Powoli jednak, kiedy Paderewski zaczął mówić, kiedy rozwinął program swojej działalności, kiedy na zarzut o Śląsku, przedstawił cały przebieg rokowań i zaznaczył, że jest to chwilowe tylko położenie, które wyzyskali Czesi, korzystając z kłopotów kraju, sala sejmowa ożywiła się, oklaski rosły. Pod koniec mowy Paderewskiego już cały Sejm stanął po jego stronie. Zrozumiał i ocenił wielki jego talent.

niepowszednie, nawet rzadkie zdolności dyplomatyczne, a przede wszystkim odczuł miłość w jego piersi dla Ojczyzny. Jeszcze do końca mowy było daleko, gdy cały Sejm i publiczność pociągnął ku Sobie.

Po wygłoszeniu swego „ekspoze“ wśród niebywałej owacji opuścił Paderewski mównicę.

Tak się przedstawił dzień wczorajszy w Sejmie.

Może ci polacy nareszcie dojdą do rozumu, że tylko zgoda i poszanowaniem rządu cel swój osiągną.

O znienawidzone języki.

Pragnę poruszyć sprawę publicznego i ostentacyjnego mówienia w lokalach gastronomicznych, cukierniach i t. p. na ulicy w języku przez polaków znienawidzonym.

Tolerancja społeczeństwa polskiego jest wielka, jest nawet zbyt wielka, ale w tym wypadku tolerancja jest podobną do słabości i niedołęstwa.

Obecnie języki niemiecki, ruski i czeski powinny być bezwarunkowo zakazane. Jako język niemiecki traktować należy także żargon żydowski, gdyż nie jest on niczem innym, jak tylko dialektem niemieckim, wywiezionym z południowych Niemiec i tylko dodatkami rozmaitymi upstrzonym.

Prywatnie wolno mówić każdemu, jak mu się podoba, ale rozmawiać i to głośno, ostentacyjnie i zuchwale tymi w Polsce znienawidzonymi językami w lokalach publicznych i na ulicy, jest wyzywaniem i lekceważeniem pol-

skiego społeczeństwa i demonstracją, na którejby sobie żaden inny naród w podobnych warunkach nie pozwolił.

Nie mamy nic przeciw temu, aby żydzi rozmawiali publicznie np. po hebrajsku, ale ludzie nie znający języka polskiego, z konieczności w swoim języku rodzinnym, ale używanie publiczne właśnie języka, przez polaków znienawidzonego i to w sposób bezczelny i ostentacyjny nie może być dłużej w Polsce tolerowany.

Proszę ogłosić akcję samoobrony w tym kierunku za rozpoczętą, wezwać do pomocy całą polską prasę i całe społeczeństwo polskie i nie spocząć dotąd, póki ta jedyna w swoim rodzaju na świecie anomalia nie będzie do gruntu usunięta.

Zaznaczyć przytem należy, że tolerowanie tych obcych, a u nas znienawidzonych języków, psuje nam i naszym miastom w najwyższym stopniu opinię zagranicą i w każdym przybytku wywołuje uczucie pogardy i lekceważenia dla Polski, gdyż żywiły obcojęzyczne mimo notorycznej znajomości języka polskiego przez lekceważenie go nie używają i w krzykliwy i nieaktowny sposób zagłuszają język polski.

Pożądana jest równoczesna akcja także przeciw niechlujstwu mas żydowskich i używaniu rozmyślnie odrębnego stroju, omijaniu nakazów higieniczno-policyjnych i wyzywająco lekceważącemu tonowi w stosunku do polaków, jak gdyby do rasy słabszej, z którą nie trzeba się liczyć.

Okażmy raz wreszcie, że z nami trzeba się liczyć! Ze należy nawet zacząć się liczyć natchmiast pod grozą nieobliczalnych następstw!

Inż. Dr. Leon Wierzbicki.

Łódź, Piotrkowska № 82.

Przed wyborami.

Kochani moi ziomkowie, idźcie dla własnej swojej sprawy razem ręką w rękę do wyborów. Zawsze wam to zalecał i dziś, jak zawsze szczerze powtarzamy, boć jeśli nie będziecie szli łąką, powtórzy się to samo co do dziś się dzieje w magistracie,

zeby nie być gołosłownym, przytoczę wam listę jednego wydziału gospodarczego.

Chrześcjanio.

1) Gross kier. wyd.	1) Weber II	1) Pinkus kier. w.
2) Stępowski Ia	2) Heintzen III	2) Montag I
3) Staniszewski II	3) Winkler III	3) Frydman Ia
4) Nowicki II	4) Zelnher IV	4) Kamiński Ia
5) Świeściak II	5) Zinzer IV	5) Safirstein II
6) Neubard II		6) Sereszewska II
7) Stark II		7) Kirstein III
8) Polanowska III		

Zwracamy naszą uwagę, że w wydziale tym pracuje 8 polaków, 5 Niemców i 7 żydów, ale to nie wszystko. Przypatrzcie się pilnie tym cyferkom. Chrześcjanio zajmują aż pięć posad niższych oznaczonych III i IV. U żydów jest tylko jedna posada III klasy.

działu lub z panem B.

Dla ścisłości muszą nadmienić, że jedynka przed ostatnią wyższą, pobierała płacy 300 mk. miesięcznie, II 200, III 150, IV 125, V 100 mk.

Jeszcze prócz tych na stanowiskach dygnitarzy było jeszcze 12 tak zwanych koni robotniczych, czyli dyjetarjuszów juście polaków, którzy pobierali po 6 mk. dziennie i jeden żyd, ten dostawał 10 mk.

Tak wygląda dzisiaj magistrat, a po wyborach, jeśli się nie skupicie, będzie wyglądał jeszcze lepiej!

Wiec w Konstancynie.

a) Miejscowa rada robotnicza zorganizowała wiec w fabryce Szwaikerta, celem omówienia sprawy bezrobotnych. Przemawiał ob. J. Królikowski, dowodząc, że sprawę wypłaty zapomóg powierzyć należy postom robotniczym w Sejmie, komunista H., który nawoływał do organizowania się przy radach robotniczych, twierdząc, że w niej ani jednego żyda nie widział, a jeśli jest to tylko robotnik żydowski. Ob. Kosiewicz przedstawiciel N. Z. R. zbijał wywody komunisty H.

Na wniosek ob. Królikowskiego postanowiono obronę interesów klasy robotniczej w Sejmie, powierzyć postom robotniczym.

Dalsze aresztowania fałszerzy banknotów.

a) Jak ustaliło dochodzenie śledcze, w sprawie fałszowania banknotów 50 i 100 markowych zamieszanych wiele osób. Dzięki energicznemu zarządzeniom komendanta 4 brygady policji kryminalnej, p. J. Danielewskiego, dotychczas udało się zaarrestować głównych winowajców.

Znajdują się pod kluczem: majster fabryki banknotów 50 markowych, Lucjan Wolny, b. zecer, a następnie właściciel drukarni, który był głównym „macherem“ przedsiębiorstwa, wspólnik jego Zygmunt Jaskółkowski, Ludwik Kuk, Józef Kolecki, Stanisław Nowak, Małgorzata

Olszewska, którzy zajmowali się rozpowszechnianiem fałszyków oraz Józef Czyżewski, Helena Wolska i Julia Rohr, którzy brali udział w czynnościach zorganizowanej dobrze szajki oszustów. U. Rohrowej, jakiego wspominali, znaleziono 4,000 fałszywych 50 mk. banknotów.

Policja jest na tropie wykrycia innych jeszcze współników tego niecznego przedsiębiorstwa.

Wczoraj władze policji kryminalnej zawiozły do ministerjum finansów znalezione zarówno w wykrytej fabryce jak i u fałszerzy zapasy podrobionych banknotów, oraz wzory i papier przygotowany do fałszowania 50 markówek.

KRONIKA.

— Nabożeństwo.

W sobotę, dnia 22 bm. w kościele św. Krzyża, o godz. 10 i pół odbędzie się solenne nabożeństwo na intencję pomyślnych wyborów do Rady miejskiej, na które zapraszają chrześcijański robotniczy Komitet wyborczy.

— Wieczór ku czci Konopnickiej.

a) Zrzeszenie kobiet pracujących zawodowo przy katolickim związku kobiet polskich urządza w dn. 23 b. m., o godz. 4 po południu w lokalu Tow. krajoznawczego (Al. Kościuszki 17) wieczór ku czci Konopnickiej. Na program złożą się: wygłoszenie referatu, śpiew, popisy muzyczne i deklamacja. Wieczór ten urządzony zostaje dla członków zrzeszeń i ich rodzin.

— Dla naszych obrońców.

Rodziny żołnierzy II i III baonu 28 p. p. znajdujących się obecnie w polu mogą składać w Dowództwie miasta (Benedykta 6) paczki, które będą raz w tygodniu przez osobnego kurjera wysyłane na front.

Paczki maksymalnej wagi 5 kgr. mogą zawierać bieliznę, garderobę, papierosy, artykuły spożywcze nie ulegające zepsuciu, książki i gazety, tudzież krótkie listy i winny być dostarczone do Dowództwa miasta nie zamknięte, ażeby można je było przejrzeć.

Wysyłający będą mogli zamknąć je i opieczętować w Dowództwie miasta.

Najpraktyczniejszym opakowaniem jest skrzynka drewniana, mocne pudełko tekturowe, lub pakiet obity w płótno.

Oprócz paczek imiennych przyjmuje Dowództwo miasta dary przeznaczone ogólnie dla wymienionych wyżej oddziałów. Najbardziej pożądane są papierosy, zapalki, świece, mydło, tudzież drobiazgi jak szczyryki, szelki, szczotki, grzebienie, cukier i herbata.

— O sprawozdanie finansowe.

a) Ministerjum spraw wewnętrznych zażądało od komisarzy rządowych przedstawienia w ciągu 10 dni sprawozdania z otrzymanych i wydatkowanych do 1 stycznia sum ze wskazaniem z jakich źródeł i jakie sumy otrzymał urząd powiatowy, oraz na co wydatkował. Możliwie szybkie przyznanie dalszych kredytów urzędowi powiatowemu uzależnione zostało od otrzymania budżetów powiatowych w odpowiednim terminie.

— Wysyłane złoto.

Mówią, że z miasta naszego duże sumy są wysyłane przez Lublin do wschodniej Galicji dla wspierania band rusińskich. Oile te pogłoski są prawdziwe, dotąd podobno nie ustalono.

— Sekcja sanitarna.

W piątek, dnia 21 b. m. o godzinie 8 wieczorem, w lokalu Związku przemysłu włóknistego państwa polskiego (Piotrkowska 96), odbędzie się organizacyjne zebranie Sekcji sanitarnej Towarzystwa pomocy dla żołnierza polskiego, na którym pożądany jest udział wszystkich tych, którzy zaoferowali swą współpracę.

— Konkurs.

Towarzystwo wychowania przedszkolnego ogłasza konkurs na zabawę lub robotę z najdostępniejszego materiału, a którą dziecko do lat 7 może wykonać samodzielnie.

Pierwsza nagroda mk. 100. —, druga mk.

50. — Okazy z nazwiskiem w kopercie zamkniętej należy nadesłać pod adresem Towarzystwa — Nowy Świat nr. 19, do dnia 15 kwietnia.

— Przed wyborami do Rady miejskiej.

a) Na zebraniu ogólnem Stow. polskich kupców przemysłowców chrześcijan, wybrani zostali jako kandydaci do Rady miejskiej pp.: Jan Nowosielski, Jan Borkowski, Adolf Trautwein, Czesław Dybczyński i Konstanty Kawecki.

Stowarzyszenie przystąpiło do konfederacji zrzeszeń, a kandydatów umieszczono na liście nr. 8.

— Zebranie P. M. S.

W dniu 1 marca r. b. o godz. 7-ej wieczorem w sali Domu ludowego (Przejazd 34) odbędzie się zwyczajne zebranie walne I koła Łódzkiego Polskiej Macierzy Szkolnej w 3-im terminie (ważne bez względu na ilość przybyłych).

Ze względu na ważność mających zapasów uchał, proszeni są członkowie o liczne przybycie.

— Z Tow. krajoznawczego.

a) Dwa ostatnie wykłady dyr. J. Czeraszkiwicza z cyklu „Całokształt ziem polskich pod względem fizjograficznym, historycznym i gospodarczym“ były poświęcone omówieniu kultury polskiej we wszystkich dzielnicach dawnej Rzeczypospolitej polskiej, ze szczególnem uwzględnieniem takich ośrodków kultury i cywilizacji polskiej, jak Kraków, Warszawa i Wilno.

Prelegent wskazał na działalność oświatową i promieniowanie kultury do wszystkich odległych ziem polskich przez uniwersytet Jagielloński, Wileński i Szkołę Główną w Warszawie. Obok kultury duchowej wykład dotknął także rezultatów kultury rzeczowej, wyrażającej się w podboju ziem polskich, drogą pokojowego posuwania się pług polski wraz z kulturą polską na kresach południowo-wschodnich i północno-wschodnich t. j. na Rusi oraz na Litwie i Białorusi.

— Czynność na poczcie.

Dotąd czynność na łódzkiej poczcie ani jednej setnej nie wyrównywa czynności przedwojennej.

Wydział ekspedycji pieniężnej nie wysyła więcej nad 50 listów dziennie.

— Zarekwirowane towary.

Wczoraj o godz. 12 w nocy Boruch Lipszyc i Jakób Seideman na przepustki, których termin już przeszedł, i z których już raz korzystano chcieli wywieźć 4 skrzynie i 6 bel manufaktury półwełnianej, fartuchów, pończoch, skarpetek i t. p. rzeczy.

Przy sprawdzaniu dokumentów przez sierżanta straży kolejowej Wciślika, Jakób Seideman z Będzina, chciał go przekupić, wsuwając mu 30 mk. Towar został zatrzymany, a sprawa skierowana do sądu.

— Wiece.

Na mający się jutro odbyć wiec przedwojenny w lokalu domu Kilińskiego Widzewska nr. 117. Pożądany jest jak najliczniejszy udział rzemieślników.

Staraniem chrześcijańskiego robotniczego komitetu wyborczego odbędzie się wielki wiec wyborczy w Domu ludowym ul. Przejazd nr. 34.

W sali Gajera odbył się wiec stronnictwa narodowego. Wiec przeszedł spokojnie, zebrani opuścili salę w bardzo podniosłym nastroju.

— Wiec inteligencji pracującej.

a) W sali przy ul. Dzielnej odbył się wiec inteligencji pracującej, przy udziale kilkuset osób. Zagaił i przewodniczył sędzia Jackowski. Pierwszy zabrał głos dr. A. Tomaszewski, wygłosiwszy referat

„O rozwoju miast“, drugim z kolei mówił p. W. Hertz „O zadaniach gospodarki miejskiej“.

Inspektor szkolny p. Endelman wskazał następnie na to, że budowa państwa nie może się obejść w żaden sposób bez inteligencji, co zilustrował przykładem Rosji, w której wszystko zamario, gdy inteligencja Rosji odsunęła się od bolszewizmu. P. E. scharakteryzował wogóle rolę inteligencji w życiu narodu i jej prawa od lepszych warunków bytu w porównaniu z proletariatem fizycznym. Zład wynika, dowodził mówca, konieczność udziału inteligencji w Radach miejskich, która broniąc interesów pracowników intelektualnych jednocześnie czuwa nad należytem spełnianiem zadań gospodarki miejskiej, ze stanowiska nauki bezpartyjnej oraz potrzeb ludu.

— Z cechu majstr. fryzjerów.

Na ostatniem ogólnem zebraniu cechu majstrów fryzjerów, pod przewodnictwem starszego zgromadzenia Józefa Rolika, wypisano ośmiu uczniów na czeladników i wpisano do księgi majstrów pięciu. Bilans za rok 1918 przedstawia w dochodzie 3,548, a w dochodach 3,734 mk. i 148 mk. Biblioteka posiada 458 tomów. Postanowiono założyć sklep kosmetyczny, własny i kasę emerytalną. Za cechowe pieniądze postanowiono nabyć pożyczkę za 1000 rubli i na Lwów złożono 81 marek 50 f. Cech fryzjerów pierwszy ofiarował też na Skarb narodowy 307 rb. i 3 rb. srebrem. Starszemu cechu, za jego działalność dodatnią złożono ogólne podziękowanie.

— Natryski dla robotników.

a) Wydział budowlany przy magistracie za twierdził plany na urządzenie na terytorjum Gązowni miejskiej przy ul. Targowej nr. 18, natrysków dla robotników.

— Od czego tu wybuch?

a) Wczoraj, o godz. 5 popoł., w podwórzu domu przy ul. Rokicińskiej nr. 33, Jusek Henning, opalał z izolacji drut od przewodników elektrycznych nabyty od Frontczaka, czem spowodował wybuch, wskutek czego uległy porażeniu następujące osoby: Władysław Olczycki, Helena Rogoszevska, Klemens Zajac i Paweł Linkiewicz, zamieszkali w tymże domu.

— Potajemna gorzelnia.

W mieszkaniu Piotra Kocha, przy ul. Kątnej Nr 54, wykryto potajemną gorzelnię. — Aparaty oraz gotowy spirytus skonfiskowano.

— Za rozpowszechnianie fałszywych banknotów.

Policja aresztowała Bronisława Borkowskiego, zamieszkałego przy ul. Poprzecznej nr. 2 — za rozpowszechnianie fałszywych banknotów 50-o markowych.

— Rozbiórka drewnianych domów.

Na posiedzeniu Delegacji budowlanej w dniu wczorajszym zakwalifikowano do rozbiórki następujące domy drewniane: Kazimierza Garnuskiego (Ruska 14), Róży Sumlarskiej (Średnia 125), Marcina Rajcha (Długa 23 w Radogoszczu), Matyldy Zalmanowej (Juljanowska 8), Judela Bajemana (Gęsia 5), Antoniego Rymskiego (Rawska 6), Franciszka Chożewskiego (Kopernika 11), Krystyny Zeleszczenko (Rokicińska 19), Katarzyny Keffer (Pałacowa 4), Sukc. Emilia Arcta Rozwadowska 23).

— Z Pabjanio.

Niewiadomo poco i dlaczego wiszą w Pabjanicach na rogu ulic tablice z napisem „Warschauerstr.“ i „Japanstr.“

— Cech młynarzy.

Dnia 16 b. m., odbyło się zebranie młynarzy pow. Brzezińskiego, na którym postanowiono wznowić cech w Brzezinach, zebrano około 1,000 mk. na pułk brzeziński i Lwówian, uchwalono kasę samopomocy młynarzy i kilka innych dobrych wniosków.

Na starszego cechu wybrano Wilhelma Koimana, Niemca z pod Strykowa, b. kandydata na posła z listy niemieckiej.

Nie wiemy co wpłynęło na taki wybór, czy przedłużenie się obrad, czy sąsiedztwo bufetu. Dość, że wybór był nieoczekiwany. Może władza miejscowa przyjrzą się zblizej temu wyborowi.

Teatr i sztuka.

— Teatr Polski.

Dziś, t. j. piątek, dnia 21 b. m. pierwsze powtórzenie „Warszawianki“ i „Sędziów“, arcydzieł St. Wyspiańskiego, które na wtorkowem przedstawieniu dały widzom moc niezatartych wrażeń.

TELEGRAMY.**Po zawieszeniu broni.**

Poznań, 20.2 (PAT.) Komunikat sztabu generalnego z dnia 20 lutego.

Grupa północna: Od granicy Królewca do Rynarctwa utarczki patroli. W łuku Noteci pod Nakłem silny ogień artylerji niemieckiej. Pod Kowalskiem wywiązała się potyczka przednich straży. Na północ od Budzyna nieprzyjaciel zaatakował nasze linie. W kontrataku odebrano stracony teren. Pod Czarnkowem zjawił się parlamentarysz niemiecki z oświadczeniem, że ma rozkaz zaprzestania walki, mimo to na całym tym odcinku strzelanina patroli niemieckich.

Grupa zachodnia: W nocy silny ogień artylerji niemieckiej i miotaczy min na Kamionkę, Grałewo i Zieloną Chojnę, a dziś rano na Pięszynę i Chobielice. Pod Kopanicami ostrzeliwano nasze posterunki ogniem kulomiotów.

Grupa południowa: Pod Zdunami odparto ataki nieprzyjacielskie na Schönmühl, Chachalnię i Borownice poprzedzone ogniem artylerji. W odcinku Odalanowskim złamano 2 ataki nieprzyjacielskie na Bogdaj a jeden na Uciechów. W nocy ożywiona działalność artylerji niemieckiej na Kobyłkowej i Parzynów. W Kępiskiem trzykrotne ataki nieprzyjacielskie poprzedzone silnym ogniem artylerji wyparły naszą załogę po gwałtownym oporze z folwarku Korzeń. Po obu stronach ciężkie straty.

Szef sztabu generalnego.

Wszędzie robota żydów.

Poznań, 20.2 (PAT.) „Sunday Express” zamieszcza bardzo znamienity artykuł jednego z najpopularniejszych tajnych agentów angielskich. Autor z dowodami w ręku wykazuje, że duch anarchji, szerzący się obecnie w Anglii, powstał wskutek propagandy bolszewickiej uprawianej przez ambasadora rosyjskiego Finckensteina-Litwinowa. Bolszewicy rosyjscy, chcąc przyjąć z pomocą Niemcom, usiłują wywołać rozruchy w Anglii i przenieść zarazę w szeregi armji okupacyjnej nad Renem. Po zrewolucjonizowaniu armji angielskiej „imperjalizm i zaborczość” polsko-francusko-angielska musiałaby zniknąć i Niemcy stałyby się obok Rosji wolnym narodem.

Komunikacja z Berlinem.

Poznań, 20.2 (PAT.) Na dworcu w Krzyżu obozują tysiące podróżnych, którzy nie mogą wyruszyć w dalszą drogę wskutek przerwy komunikacji z Poznaniem. Heimatschutz zmusił wszystkich mężczyzn do pozostania na dworcu pod gołym niebem, i tylko w nadzwyczajnych wypadkach zezwala kobietom na udanie się do miasta.

Święto narod. w Jugosławii.

Lublana, 20 lutego (PAT.) 15-go bm. i dnia następnego uroczyste wypadło tu święto narodowe, które obchodziła Jugosławia. Święto nosiło nazwę: Zjednoczenia trzech wchodzących w jej skład bratnich narodowości: Serbów, Chorwatów i Słoweńców.

Skutki wygórowanych żądań.

Kraków, 20.2 (wł.) Skutkiem nadmiernego wyśrubowania cen robocizny sól z Wieliczki jest tak droga iż do samej Wieliczki przychodzą transporty soli z Prus.

W sferach rzeczoznawców mówią o zamknięciu Salin w Wieliczce.

Kara dla zbrodniarzy.

Berno, 20 lutego. (PAT.) W senacie francuskim oświadczył minister dla zniszczonych dzielnic Francji Lebrin co następuje: Do końca marca będzie 170,000 jeńców niemieckich pracowało w zniszczonych dzielnicach Francji. Będą oni zorganizowani w kompanje pod przewodnictwem specjalistów wykonywali roboty pod dozorem żołnierzy francuskich, którzy powrócili z niewoli niemieckiej. 2,200 ciężkich samochodów odstawionych przez Niemców użyje się na przewożenie żywności do zniszczonych dzielnic. Francja zażądała również, by Niemcy zwrócili 950,000 sztuk bydła rogatego, które przed zajęciem tych dzielnic przez Niemców na terenie tym się znajdowało. Senat przyjął jednomyślnie uchwałę, w której pomiędzy innymi wzywa rząd do poczynienia wedle możliwości starań celem odbudowy zniszczonych dzielnic.

Linje graniczną.

Kraków, 20 lutego. (PAT.) Komisja rządząca donosi: Wczoraj wieczorem przybył do Cieszyna w charakterze stałego członka misji koalicyjnej pułk włoski Tissì. W kwestji ustalenia linii demarkacyjnej na Śląsku odniosła się misja Cieszyńska do Paryża. Według twierdzenia rady narodowej cieszyńskiej odroczenie kwestji wkroczenia wojsk polskich do Cieszyna nie należy tłumaczyć na naszą niekorzyść.

Mowa misja.

Kraków, 20 lutego. (PAT.) Wczoraj wieczorem przybyła do Krakowa angielska misja ekonomiczno-handlowa złożona z 6 osób. Misja ta wyjechała pod kierunkiem pułk. Alpaha, który jednak w drodze zaniemógł i do Krakowa nie przybył. W Krakowie na dworcu przywitali misję członkowie komisji rządzącej, wieczorem zaś odbył się na jej cześć obiad w hotelu Grand. Delegaci wyjadą dalej do Warszawy. Celem tej podróży jest poinformowanie się na miejscu o warunkach pracy w różnych inwestycjach na polu ekonomicznym, inżynierji, a w szczególności w pracach wchodzących w zakres kolejnictwa polskiego.

Bardzo słuszne żądanie.

Kraków, 20 lutego. (PAT.) Dzienniki podają że komisja bankowa zwróciła się do ministra Englicha z propozycją, by w Polsce przedsięwzięto ostemplowanie banknotów, co obecnie można bez trudności przeprowadzić, gdyż granice państwa są i tak zamknięte.

Patronaty poborowe.

Warszawa, 20.2 (PAT.) Powstający na zasadzie ogłoszonej w prasie odezwy ministerjum spraw wojskowych patronaty poborowe objęła pod swoje naczelne kierownictwo pani Helena Paderewska.

Tak jak w Łodzi.

Kraków, 20 lutego (PAT.) Na wczorajszym posiedzeniu Rady miejskiej rozpoczęły się obrady budżetowe. Referat przedłożony w tej sprawie wykazuje, że budżet zamyka się z deficytem około 10 milionów koron.

Wypadek w gmachu Sejmowym

Warszawa, 20 lut. (PAT.) W gmachu sejmowym pękła dziś rura służąca do ogrzewania gmachu. Wskutek tego ubikacje znajdujące się na pierwszym piętrze zalane wodą. Jest nadzieja, że uszkodzenie to zostanie na prawione tak, że posiedzenie sejmowe będzie się mogło odbyć.

Podróż Głabińskiego.

Warszawa 20 lutego (PAT.) Pos. Głabiński bawił w Bukareszcie w ważnej misji dyplomatycznej. Podobno misję tę uwieńczyło zupełne powodzenie.

Zajęcie pałacu.

Rzym, 20 lutego. (PAT.) Pałac Caiavellich, zajmowany do wybuchu wojny przez ambasadora niemieckiego, przyjęty został oficjalnie i uroczystie na własność rządu włoskiego.

Zamach na prez. ministrów we Francji.**Dano 5 strzałów.**

Paryż, 20 lutego (PAT.) Dziś rano, o godz. 9-ej, gdy premier Clemenceau bezpośrednio po wyjściu z domu, przejeżdżał automobilem przez zakręt w pobliską ulicę Franklina, dano do niego strzały rewolwerowe.

Prezydent ministrów jest lekko kontuzjowany. Zupełnie nie wprowadzony z równowagi i ze spokoju wrócił do swego mieszkania, mówiąc do bliskich mu osób: To nic nie jest. Odrzucił nawet zachęty jakiegokolwiek leczenia lub pielęgnacji. Agenci rzucili się na nieznanego sprawcę, który próbował uciec, publiczność schwytała go jednak i oddała władzom.

Zapytany o nazwisko odpowiedział, że nazywa się Cottin. Stan zdrowia prezydenta ministrów Clemenceau, który po zamachu mógł sam wrócić do domu piechotą, zdaje się nie budzi obaw.

Paryż, 20.2 (PAT.) Wczoraj o godz. 9 rano na francuskiego premiera Clemenceau w chwili gdy Clemenceau samochodem przejeżdżał ulicę Franklina, ktoś strzelił do niego 5 razy z rewolweru. Jeden strzał lekko zranił Clemenceau w głowę. Przechodnie rzucili się na sprawcę i oddali go w ręce policji. Stwierdzono, że nazywa się on Cotti.

Patryjotyczni chłopci.

Warszawa, 20 lutego. (PAT.) W tych dniach przybyła do Lwowa delegacja chłopów ziemi lukowskiej, która przywoziła dla walczących obrońców Lwowa cały wagon z prowiantami i z płótnem grzebnym na białiznę. Wojskowość

podejmowała miłych gości z wielką serdecznością i wyjednała im przyjęcia u arcybiskupa ks. Bilczewskiego, który do łez wzruszony sciskał ręce zacnych synów Ojczyzny.

Po aresztowaniu Sobolsahna (Radka)

Berlin, 20.2 (PAT.) Próbę urzędzenia demonstracji ulicznej z powodu aresztowania Radka udaremniiono. Całe miasto jest obstawione wojskiem. Przywódców i organizatorów zaburzeń aresztowano. W przeddzień przygotowania demonstracji, w chwili gdy w lokalu przy ulicy Webera zebrał się przywódca na narady, lokal obstawiono wojskiem Reinhardta, policja kryminalna weszła do wnętrza i przyaresztowała 80 Spartakusowców.

Dostawa Czech.

Kraków, 20 lutego (PAT.) Podczas rewizji u internowanego czecha, niejakiego Bubeli w Krakowie, znaleziono kilkanaście zwol materji, 50 kg. nici, 500 par białizny wojskowej, 50 kocy wojskowych, łącznej wartości kilkadziesiąt tys. koron.

Mobilizacja weterynarzy.

Warszawa, 20 lutego (PAT.) Wydział prasowy ministerstwa spraw wojskowych komunikuje: Wszyscy lekarze weterynaryjni dyplomowani, obowiązani są do niezwłocznego zgłoszenia się osobiście lub piśmiennie do oficera ewidencyjnego w swoim powiecie, a jeśli go tam nie ma w powiecie najbliższym.

O dzwony.

Kraków, 20 lutego (PAT.) Z Komisji rządzącej donoszą: Wydział Kultury i Sztuki wraz z urzędem konserwacyjnym poczynił starania celem rewindykowania dzwonów znajdujących się w arsenałach wiedeńskim, a także wziął pod uwagę niskie ceny za zarekwirowane dzwony w Galicji i w porozumieniu z oddziałem budowlanym generalnego dowództwa krakowskiego, przeprowadził sumaryczne zestawienie materiału dzwonowego w kilogramach, aby w swoim czasie przedstawić pretensje kraju z tego tytułu wynikające.

O tabor kolejowy.

Wiedeń, 20.2 (PAT.) „Neue Freie Presse” donosi, że Włochy przy odnowieniu zawieszenia broni z Austrią, żądają od Austrii 100 lokomotyw i 2,000 wagonów.

Rozbrojenie milicji.

Warszawa, 20 lutego. (PAT.) Wydział prasowy ministerstwa spraw wewnętrznych komunikuje, że rozbrojenia oddziałów milicji ludowej w okręgu lubelskim dotyczyły samowolnie tak zwanej rezerwy milicji ludowej, złożonej ze służby folwarcznej, a nie z oddziałów państwowej milicji ludowej. Rozbrojenia dokonała państwowa milicja ludowa.

Z SEJMU.

Sejm bohaterom.

Warszawa, 20 lutego (PAT.) Marszałek około godz. 4 po poł.: otwiera posiedzenie.

Po szeregu interpelacji w różnych kwestiach marszałek Trąpczyński proponuje wyrazić uznanie garstce żołnierzy polskich, którzy o chłodzie, głodzie i niedostatku, własną pierśią zasłaniają Ojczyznę od zachtanności wrogów. (Burzliwe oklaski).

Laszka marszałkowska.

Marszałek zawiadania następnie Izbę, że p. Grabowski ofiarował laszkę marszałkowską, którą otrzymał w spadku po swoim dziadku Lubickim, marszałku Izby poselskiej z maja 1830 r.

Po odesłaniu jeszcze kilku wniosków do komisji, Izba uznała za nagły wniosek posła Witosa w sprawie odbudowy zniszczonych wojną wsi i miasteczek.

Marszałek: Przystępujemy do punktu pierwszego porządku dziennego do deklaracji Naczelnika państwa.

Deklaracja Naczelnika.

W tej chwili wchodzi Naczelnik państwa w otoczeniu adjutantów. Prawie wszyscy posłowie powstają z miejsc. Marszałek udziela głosu Naczelnikowi państwa.

Naczelnik państwa J. Piłsudski. Wysoki Sejmie! Z chwilą gdy losy w ręce moje oddały ster odradzającego się państwa polskiego, postawiłem sobie jako podstawowy cel moich rządów zwołanie Sejmu ustawodawczego. W wielkim chaosie, który ogarnął po wojnie całą środkową i wschodnią Europę, chciałem właśnie z Polski zrobić ośrodek kultury, w którym obowiązuje prawo. Wśród olbrzymiej zawieruchy, w której miliony ludzi rozstrzyga sprawy jedynie gwałtem i przemocą, dążyłem, by Polska wyprzedziła sąsiadów i w ten sposób dać mogła zapewnienie spokojnego i prawnego rozwoju. Nie łatwym było utrzymać równowagę, rządząc bez dostatecznych środków materialnych i technicznych, rządząc podczas wojny, która rozgorzała na wszystkich naszych granicach. To też uważam za swój obowiązek podnieść tu z wdzięcznością pracę tych, którzy mi ciężkie zadanie ułatwili a przede wszystkim zaś prezydentom rady ministrów, panu Moraczewskiemu i Paderewskiemu.

Pomimo wszelkich przeszkód udało mi się zasadniczy cel swoich rządów osiągnąć i zebrać w Warszawie pierwszy Sejm polski. Uważam, że rola moja jest skończona. Jestem szczęśliwy, że posłuszny swojej żołnierskiej przysiędze, postawić mogę do dyspozycji Sejmu swoją władzę.

Oświadczam niniejszym, że składam swój urząd Naczelnika państwa w ręce marszałka Sejmu.

Deklarację Naczelnika państwa przerwały kilkakrotnie silnie oklaski. Po wyjściu Naczelnika państwa odczytuje marszałek nagły wniosek posłów Korfantego i stu kilkudziesięciu towarzyszy wszystkich stronnictw w sprawie zwrócenia władzy w ręce Józefa Piłsudskiego.

Marszałek stwierdza, że wniosek przyjęty jednomyślnie. (Burzliwe oklaski).

Marszałek prosi sekretarza Sołtyka, aby ponownie zaprosił Naczelnika państwa do Sejmu.

Naczelnik państwa wraca na salę powitany powstaniem z miejsc i olbrzymimi oklaskami. Okrzyki: „Niech żyje Józef Piłsudski“.

Marszałek: Komendancie Józefie Piłsudski! Sejm ustawodawczy jednomyślnie postanowił władzę Naczelnika państwa złożyć znów w Twoje ręce.

Naczelnik państwa: Wysoki Sejmie! Głęboko wzruszony dziękuje Panom za ten zaszczyt, przyjmuję ten urząd.

Chcę wierzyć, że przy pomocy całego Sejmu uda się tę sprawę Zjednoczenia z tryumfem i sławą dla Polski załatwić. (Okrzyki na lewicy niech żyje, ożywione oklaski).

Naczelnik państwa wychodzi, żegnany burzliwymi oklaskami.

Marszałek: Pozwolicie Panowie, że przerwę porządek dzienny, aby powitać reprezentantów sprzymierzonych z nami narodów. (Brawa i oklaski).

Marszałek wita w krótkiej przemowie przedstawicieli koalicji, przerywanej częstymi oklaskami. Poczem prezydent ministrów Paderewski miał blisko 2 godziny mowę, poświęconą sprawom zagranicznym Polski. Poczem wybrano komisje prawniczą, skarbową, budżetową, przemysłową i oświatową.

Następne posiedzenie Sejmu w sobotę o godz. 10 rano.

Ostrzeliwanie pociągu.

Kraków, 20 lutego. (PAT.) Dzienniki podają, że dnia 17-go b. m., pociąg osobowy, jadący z Przemysła do Lwowa, ostrzeliwała banda bolszewików ukraińskich, przyczem kilku podróżnych zostało zranionych.

Komunikacja ze Lwowem.

Przemysł, 20.2 (PAT.) Misja koalicyjna odjechała stąd do Lwowa we środę o godzinie w pół do 1-ej w południe. Ruch kolejowy na linii Przemysł—Lwów jest przywrócony. We czwartek popołudniu pociąg lwowski przybył tu normalnie.

Demobilizacja.

Waszyngton, 20 lutego. (PAT.) Dotąd zdemobilizowano przeszło milion żołnierzy i oficerów amerykańskich. 2,400 oficerów pełni nadal służbę w Waszyngtonie, 10,000 oficerów przyjęło służbę w korpusach rezerwowych, a 4,200 zapisało się do armii regularnej. W liczbie zdemobilizowanych oficerów znajduje się 36 generałów.

Dalsza blokada Niemiec.

Waszyngton, 20 lutego. (PAT.) Rządy sprzymierzonych zawiadomiły Norwegię, Szwecję i Danję, że odtąd nie będzie istniało żadne ograniczenie co do eksportu ubrań, maszyn i wyrobów kauczukowych, natomiast zakaz wywozu tych towarów do krajów nieprzyjacielskich istnieje nadal.

Spółki akcyjne.

Warszawa, 20 lutego. (PAT.) Ministerstwo przemysłu i handlu komunikuje, iż 1) spółki akcyjne lub kredytowe i asekuracyjne działające lub mające swoje siedziby na terytorjum byłego zaboru rosyjskiego i austriackiego winny do dnia 25 marca br. złożyć w wydziale prawnym ministerstwa przemysłu i handlu (ul. Zgoda 10) swoje statuty wraz z dowodami ich zatwierdzenia oraz sprawozdania za lata 1914 do 1918 włącznie 1913-1914 do 1917-1918.

Gościnność rosyjska.

Berno, 20 lutego. (PAT.) Z Piotrogradu donoszą, że pomimo wydalenia poselstwa rosyjskiego ze Szwajcarii i pomimo zawezwania posła szwajcarskiego w Rosji Odiera do powrotu do kraju, rząd rosyjski trzyma poselstwo szwajcarskie przemocą. W ten sposób pragnie Lenin wyrzucić presję na Szwajcarię, by zgodziła się ona na powrót posła rosyjskiego do Szwajcarii. Wobec tego wytworzyła się paradoksalna sytuacja, że rząd szwajcarski posiada wbrew swojej woli przedstawiciela w Rosji, który nie utrzymuje żadnych stosunków z rządem sowieckim, a mimo to w Rosji pozostaje.

Skonfiskowany spirytus.

Kraków, 20 lutego. (wł.) Skonfiskowano u paskarzy 6 tysięcy litrów spirytusu wartości pół miliona kor.

Depeza.

Partja niemiecko-polskiej demokracji wystąpiła do tymczasowego marszałka Sejmu księcia Ferdynanda Radziwiła w Warszawie następującą depezę:

„Z racji uroczystego otwarcia Sejmu polskiego ślemy niniejszym najserdeczniejsze życzenia i bratnie pozdrowienie. Sejm ustawodawczy to fundament, na którym spoczywa cały ostrój państwowy polskiej, niezależnej Polski. Aby Sejm ustawodawczy po wszelkie czasy był wyrazicielem miłości wazecchpotężnej, kornie błagamy Boga o łaskę i błogosławieństwo dla prac sejmowych. Komitet wyborczy niemiecko-polskiej demokracji w Łodzi. Przewodniczący W. Marek Wende“.

Na depezę tą nadeszła odpowiedź następującej treści: „Obejmując urząd marszałka ślę serdeczne podziękowanie za życzenia przesłane w dniu otwarcia Sejmu konstytucyjnego. Niech Bóg wspiera naszą pracę i jednocy nas w służbie dla naszej wielkiej, ukochanej ojczyzny.“

Marszałek Trąpczyński.

Skrzynka do listów.

Szanowny Panie Redaktorze!

W N. 50 z dnia 20 lutego r. b. poczytnego Jesa pisma w artykule zatytałowanym: „Krociowe przemycnictwo żydowskie“ pomieszczona została wzmianka, że w pociągu N. 252 kolei Fabryczno-Łódzkiej zatrzymany został 18-go b. m. niejaki Karol Ball, który przemycał za granicę pieniądze i złoto oraz, że ów Ball jest rzekomo „pracownikiem kantora wymiany żyda Filipowskiego“.

Korfanty żąda zawieszenia broni.

Warszawa, 20 lutego (PAT.) Poseł Korfanty na plenarnym posiedzeniu misji koalicyjnej w Warszawie, wygłosił referat o położeniu w poznańskim, w którym uzasadnił potrzebę zmuszenia Niemców do zaprzestania wojny przeciw polakom. Szefowie wszystkich 4 misji natychmiast po referacie telegrafowali do swoich rządów, aby te żądania polskie poparły.

Dzisiaj na plenarnym zebraniu misji poseł

Korfanty wręczył referaty o postępowaniu Niemców, ich zbrodniach i całym położeniu byłej dzielnicy pruskiej. Następnie referował o kontynuowaniu kroków wojennych na całym froncie zachodnim, co misja z oburzeniem przyjęła do wiadomości i postanowiła podjąć natychmiast kroki przeciw Niemcom, nie dotrzymującym zobowiązań.

Pogrzeb bohaterów.

Kraków, 20 lutego (PAT.) Wczoraj po poł. odbył się pogrzeb porucznika Parcańskiego oraz sierżanta Sierudy, którzy zginęli tragiczną śmiercią na froncie wschodnim. Obie trumny złożone były na karawanie, imitującym kształt samolotu, ubranym w chojne, kwiaty i wieńce. Prócz wojskowości wzięła w pogrzebie tłumny udział publiczność.

Niemcy ciągle są barbarzyńcy.

Kraków, 20 lutego (PAT.) Dzienniki donoszą ze Śląska, że polskich jeńców, mianowicie 25 oficerów i 400 żołnierzy, przewieziono do Józefowa i umieszczono ich tam w barakach drewnianych zimnych i pełnych robactwa.

W szpitalu w Morawskiej Ostrawie leży 19 ciężko rannych żołnierzy kompanji kapitana Hallera.

Wszystkim tym, którzy raczyli wziąć udział w odprowadzeniu drogi nam zwłok na miejsce wiecznego spoczynku

ś. † p.

WŁADYSŁAWA SZUFLETA

a w szczególności: ks. Witkowski za Jego uczuciowe przemówienie, prezesowi p. Piłcewowski, pp. Mazurkowskiemu i Głowińskiemu, współpracownikom i współpracownikom Skarbowości Polskiej, Magistratowi oraz chórowi im. Moniuszki składa z głębi serca płynące „Bóg zapłać“

RODZINA.

Nieważ to ostatnie twierdzenia wiele osób z pu...

Proszę przyjąć Panie Redaktorze zapewnienie mego...

A. Filipowski.

Łódź, d. 20 lutego 1919 r.

306

Szanowny Panie Redaktorze!

Czytając w piśmie z wyjątkiem „Rozwoju” nie...

W czasie manifestacji od strony ul. Andrzeja po...

tlumu, komendant patrolu prosił o usunięcie się z dro...

Trochę dobrej energii i zrozumienia ze strony ma...

Łączę wyrazy szacunku i poważania

L. Marjański.

Piotrkowska 205.

Drukując ten list musimy zaznaczyć, że tłum skł...

głosy: zatrzymać ich i rozbroić, ale tych głosów nigdy...

Nie widząc w całym tem nieporozumieniu nie nadzwyczajnego...

Dalej jak dziwnym musi się wydać logicznie myślącemu...

OGŁOSZENIE.

Niniejszem podaję do publicznej wiadomości, że na zasadzie...

NACZELNIK POLICJI

B. Zbrożek.

Łódź, dnia 21 lutego 1919 r.

304 1

Warszawskie Akcyjne Tow. Pożyczkowe

na zastaw ruchomości

183-11

(LOMBARD AKCYJNY)

Oddziały Łódzkie: I Zachodnia 31, II Pas. Majera II (róg Sienk. 23)

zawiadamiają, iż dnia 12-go marca 1919 r. I dni następnych...

LICYTACJA

celem sprzedaży zastawów, nieprolongowanych we właściwym czasie...

OGŁOSZENIE.

Wydział Surowców Wojennych przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu w Łodzi...

Table listing oil and grease prices: Olej maszynowy, Olej wrzecionowy, Olej cylindrowy, etc.

Próbki można obejrzeć w Wydziale Surowców Wojennych

Na polskich żołnierzach

W sobotę, dnia 22 lutego r. b. o godz. 7-ej wieczorem...

306-2

PRZEDSTAWIENIE AMATORSKIE i zabawa taneczna

ze współudziałem orkiestry wojskowej.

Różne niespodzianki.

Potrzebny

Chłopiec

do roznoszenia gazet w okolicy ul. Gubernatorskiej, Fabrycznej, Widzewskiej i t. d.

Zapowiedziana na dziś o 7-ej i-sza

Lekcja tańca

kursu wyższego została odłożona na niedzielę, 23 b. m., godz. 8 w.

W. Lipiński.

Do 45 morgowego folwarczku poszukiwany jest zaraz pracowy

Rolnik

Oferty proszę składać z podaniem warunków do Red. niniejszego pisma pod S. M. 1000.

Edward Groszlik, Warszawa, Bracka 16, Biuro chemiczne

prosi o oferty na wszelkiego rodzaju produkty chemiczne, oleje, farby w gatunkach oryginalnych.

Sikawka strażacka

do sprzedania na wozie resorowym. Wiadomość ulica Zachodnia Nr. 39, w siusarni.

Do Urzędu Państwowego

Potrzebna panna

biegle piaząca na maszynie.

Oferty pod „Kolej” w Administracji „Rozwoju” między 2-4 p. poł.

Drobne ogłoszenia:

A. A. Obrączki ślubne duży wybór, różne fasony, z gwarancją za złoto 56 próby od 40 marek para.

A. A. Meble najtaniej w wielkim wyborze poleca magazyn mebli Władysława Romiszewskiego, Piotrkowska № 116, I p. front.

A) Meble różne z kilku pokoiów, łóżeczek o dziecinna, kołyskę, wyjeżdżając sprzedam tanio.

TORF suchy prasowany

poleca ze składu Tow. Akc. Handl.-Przemysłowe

L. J. BORKOWSKI ŁÓDŹ, Widzewska № 60.

305-3

A) Szafy, stół, krzesła, łóżka z materacami, salon, otomana, maszyna, fotel sprzedam tanio.

A kuszerka Drzymałowa przyjmuję Piotrkowska 225-20

Bilard piramidkowy w dobrym stanie sprzedam. Cukiernia, Konstantynowska 49.

Do zakładu ogrodniczego potrzebny praktykant lat 18. Ksawerów gmina Widzów.

Forteplan okazynie sprzedam Ul. Staro-Zarzewska 56, wiadomość u stróża.

Jadę zaraz do Moskwy i z powrotem mogę załatwić różne sprawy, a także wziąć listy.

Jest do odstąpienia posada i wolna na praktyka dla felczera, Wiadomość Piotrkowska 33 174.

Kupię lub wezmę w dzierżawę cukiernię, kawiarnię. Oferty proszę nadsyłać „Rozwoju”, dla A. S.

Kawiarnię lub sklep w dobrym punkcie wynajmę lub odkupię zaraz, albo później. Może być i na prowincji.

Kucharka i pokojówka ze swiadectwami potrzebne. Zielona 5, p. Urlichsowa.

Korepetytor, chrześcijanin, potrzebny do przygotowania ucznia do siódmej klasy.

Kołoskę bujaną żelazną tanio sprzedam. Widzewska 93-2.

Losy R. G. O. są do nabycia w Administracji „Rozwoju”, 0

Meble różne wyprzedają. Piotrkowska 134, w oficynie (m. 9).

Mato używ. elegancka bryczka do polow. na 4 osoby, półkryta płótnem do sprzedania.

Motorcykl w dobrym stanie do sprzedania. Wiadomość Zgierz, kiosk dzienników.

Poszukuję zajęcia sklepowej lub gospodyni z prasowaniem sztywnej bielizny.

Pokój umeblowany do wynajęcia. Ulica Przejazde 14, II piętro, front.

Prosiaki trzymiesięczne sprzedam. Brzezińska 104, u gospodarza.

Poszukuję sędzię do wynajęcia z jednym pokojem. Oferty w „Rozwoju”, pod sklep. 714-2

Poszukuję samodzielnej buchalterki do prowadzenia ksiąg handlowych.

Pokój umeblowany z osobnym wejściem i elektrycznym oświetleniem. Główna № 9, mieszka. 11 front.

Sklep spożywczy do sprzedania. Konstantynowska 86, Wrocławska. 722-2

Sprzedam skrzynki. Andrzej 32, Komandytor. 680-4

Skład apteczny z powodu wyjazdu zaraz do sprzedania. Wiadomość w Rozwoju. 730-3

Szafa do książek do sprzedania. Ul. Sienkiewicza 89, m. 4. 726-3

Zagubione dokumenty.

A doli Gust zagubił kartę węglową wyd. za Nr. 9495. 729-1

Kwaśniewska Ewa zgubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi.

Ludwika Bauman zagubiła kartę węglową. 727-1

Michalowski Ignacy zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi i legitymację zapomogową.

Zagubił paszport niemiecki na imię Walentego Cybruch wyd. w Kaliszu oraz legitymacja chlebowa i legitymacja zapomogowa.

Zagubiono paszport niemiecki wydany na imię Rocha Kamińskiego, w Łodzi. 733-3

Zagubił paszport niemiecki na imię Stanisława Gabara wydany w Łodzi. 731-2

Zagubił spis przemysłowy za Nr 4315, na imię Karola Krygera. 731-1

Zagubił pies (suka) wleżący razem z nielową obrozą. Ostrzegam przed nabyciem. Łaskawy znalazca zechce odprowadzić za wynagrodzeniem na Wólczańską 129, do Reznara. 739-2

Zagubił paszport niemiecki Jany Warcholówny wydany w Łodzi. 733-3